

1.čtení: Ž 72,1-11

Hlavní čtení: Matouš 2, 1-12:

Když se narodil Ježíš v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se: „Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ Když to uslyšel Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém; svolal proto všechny velekněze a zákoníky lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Oni mu odpověděli: „V judském Betlémě; neboť tak je psáno u proroka: „A ty Betléme v zemi judské, zdaleka nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde vévoda, který bude pastýřem mého lidu, Izraele.“ Tedy Herodes tajně povolal mudrce a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukázala. Potom je poslal do Betléma a řekl: „Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.“ Oni krále vyslechli a dali se na cestu. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí. Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary - zlato, kadidlo a myrhu. Potom, na pokyn ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, jinudy odcestovali do své země.

Předevčirem, v pátek 6. ledna, byl svátek, v kalendáři nazývaný Tří králů. – Ale jestli jste pozorně sledovali, co jsem právě přečetl, všimli jste si, že tam není řečeno, že to byli králové a že byli tři. *Hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě.* Žádní králové, nýbrž mudrci - a kolik jich bylo, nevíme; snad tři, nebo třeba pět, sedm, deset...

Čím se ti mudrci zabývali? *Prý viděli hvězdu.* Sledovali hvězdy. Hvězdářské dalekohledy tehdy neměli, ale měli znalosti o tom, jak se hvězdy na obloze pohybují. A věřili, že se z nich dá poznat, bude-li válka nebo ne, úroda nebo hlad, zda se bohové zlobí nebo jsou příznivě nakloněni. Pověra. Houževnatá. Dodnes lidé čtou horoskopy. A když o něčem nevíme, jak to dopadne, řekneme: To je ve hvězdách. - Takže: žádní králové, ale mudrci, kteří uměli číst ve hvězdách.

Ale o králích je v našem vyprávění také řeč. Nejsou tři, ale dva. Kterí? Herodes - a ten *právě narozený král Židů.* Mudrci z hvězd zjistili, že se narodil král Židů. *A přišli se mu poklonit.* A potom opravdu, když našli to dítě, *padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary.* Jako králi.

Sotva se to dítě narodilo, už přijímalo královské dary a pocty. Křesťané, kteří toto vyprávění poslouchali a četli, věděli, že to bylo v pořádku: Ježíš je král a byl jím od samého počátku. Naše vyprávění doplňuje: králem bylo dítě. Poznali to pohanští mudrci. Prý to měli z hvězd. Poznali jsme to my. My to máme z evangelia. Ježíš je král. To je to první, co si zapamatujeme.

Ale vraťme se k vyprávění. Ti mudrci uviděli na obloze nějaký úkaz, porozuměli mu tak, že se někde narodil král Židů, a tak chtěli zjistit, kde se narodil. Kam a koho se šli zeptat? Heroda do Jeruzaléma, do hlavního města. Kam jinam než do hlavního města? Kdyby se dnes rozneslo, že se v Čechách narodil král, kam bychom se šli zeptat? Přece ne do Bratislavy. Šli bychom do Prahy, na Hradčany. Když se narodí král, tak o tom budou něco vědět na Hradě a v katedrále, prezident nebo arcibiskup. Ti mudrci věděli už z domova, že nejdůležitější věci se odehrávají v hlavních městech.

Ale běda. V Jeruzalémě o novém králi nevědí nic. Ten král se nenarodil v hlavním městě - nýbrž? Nespatřil světlo světa v královském paláci - nýbrž? První dva evangelisté si na tom dávají záležet. Král a Spasitel světa se nenarodil v Římě, kde se dělala světová politika, nýbrž v odlehlém Judsku. A tam zase ne v Jeruzalémě, kde se nedělala politika světová, ale aspoň nějaká politika, nýbrž v malém městečku Betlémě. Ani ve Washingtonu ani v Bruselu ani v Praze. V Betlémě. Centrum světového dění se přestěhovalo.

Ti mudrci tedy v Jeruzalémě nenašli krále, kterého hledali. Herodes nic neví. Dá si svolat své poradce, ti pátrají v bibli a hlásí: Proroci napsali, že se má narodit v Betlémě. A tak se mudrci vydají do Betléma. Pěšky ani ne půlden cesty. Z Jeruzaléma šlapou do Betléma.

Oni ovšem ještě nemohli vědět, co víme my: Ježíšova cesta v Jeruzalémě nezačala. Ale Ježíšova cesta v Jeruzalémě - skončí. Na kříži. Mudrci jdou z Jeruzaléma do Betléma. Ježíš půjde naopak.

To je to druhé k zapamatování: Ježíš se v hlavním městě nenarodil. Ale skončil tam.

Ti mudrci, když našli cestu k Ježíšovi (zase se orientovali podle hvězdy), *zaradovali se velikou radostí, vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou*. Jsou lidé, kteří se radují, když najdou cestu k Ježíšovi. Ale ne všichni.

Co ten druhý král, Herodes? Ten se zrovna neraduje. Když slyšel, že se narodil král židovský, *znepokojil se*. Zachvěl se strachem. Instinktem tyranů odhadl, že na svět přišla jiná moc. Co to je? Jedněm je Ježíš k radosti, jiným k úleku.

Dva králové. Jeden má policii, úřednictvo, má moc a také chladnokrevnost - takovou, že zítra nechá povraždit všechny betlémské chlapečky do dvou let. A ten druhý? Bezmocné dítě. A i později: dvanáct učedníků, to je všechno. Nemá armádu, nemá bohatství, nemá paláce, ani střechu nad hlavou nemá. Zato dokáže zlomit lidskou pýchu, zlobu, nenávisť, sobectví a nesmířenost. Dva králové. Jeden, který rozmnožuje nářek a utrpení, kam jen šlápne. Druhý, který přináší pokoj, smíření, uzdravuje, potěšuje, hříšné lidi přijímá ke stolu (minulou neděli také nás) a chudým zvěstuje evangelium.

Každý si může vybrat. Komu se raději pokloníš, která moc tě více přitahuje? Moc zpupnosti, nebo moc pokory? Poklekneš před důvtipem zbrojních techniků, kteří vyvinuli geniální střelu tomahawk bezpečně vyhledávající cíle, jež má zničit, - nebo před obětavostí bezejmenných lékařů, sester, učitelů, humanitárních pracovníků, kteří postiženým a poníženým lidem a dětem vracejí život, zdraví, domov, důstojnost, učí Číst a psát, napravují křivdy, přinášejí útěchu, doprovázejí v nemoci a umírání, pracují ke smíření a nabízejí odpuštění? Komu platí naše větší úcta? Každý se rozhodni.

To je to třetí: Před kým se pokloníme?

A konečně a jen krátce: Ti mudrci z východu se poklonili Pánu Ježíši. Heroda zdvořile vyslechli, ale královskou poctu mu nevzdali. Tu vzdali až dítěti v jeslích. A tím sami opravili, co na začátku řekli nepřesně, když se ptali: *Kde je ten narozený král Židů?*

On není jen král Židů. Ti mudrci nebyli žádní Židé, a přece se k němu jako ke králi přihlásili. Byl to najednou i jejich král. Už jsme to prve zpívali: „A přinesou mu dary k poctě Arab i Habešan, do jeho služby dá se v úctě lid cizí ze všech stran“ (Evangelický zpěvník č. 72). Arab nebo Habešan, černocho nebo běloch, Čech nebo Němec, evangelík nebo katolík, po předcích český bratr nebo vychováním bezvěrec: to dítě je, chce být a bude králem každého a všech.

Ze všech stran země k němu budou lidé hledat cestu, doptávat se na něj, a když jej naleznou, s radostí se mu pokloní. Ne proto, že nashromáždil tolik pokladů, vojáků, zbraní, nýbrž proto, že - slyšte! - „on trpícího vysvobodí, když volá v nouzi své“, protože „jemu, který kříž sám nese, krev jejich drahá je“. I to jsme zpívali. (ž 72)

Krev trpících je mu drahá. Tak drahá, že raději prolije svou vlastní.
Amen